Jernkontoret

Järn- och stålindustrins arkiv – framtidens historia

Hur tar vi hand om dem?
Hur använder vi dem?

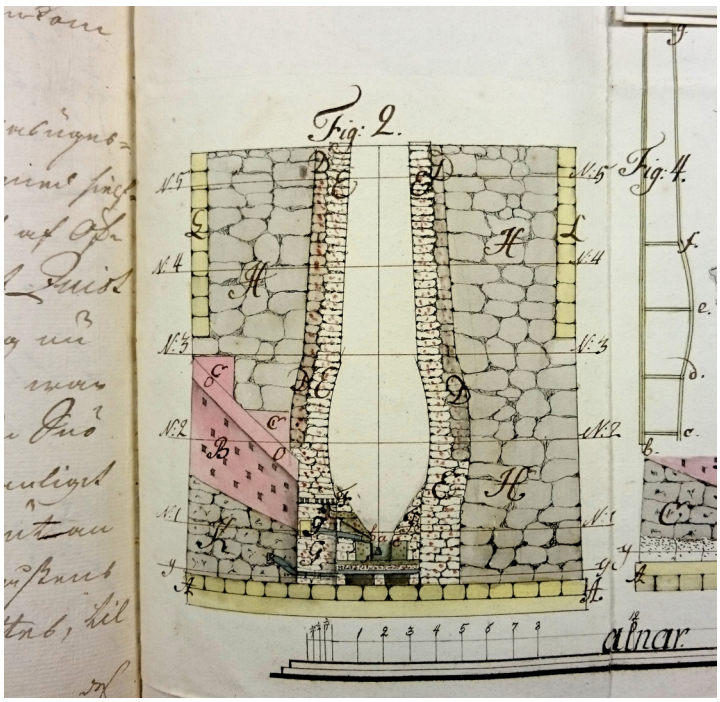

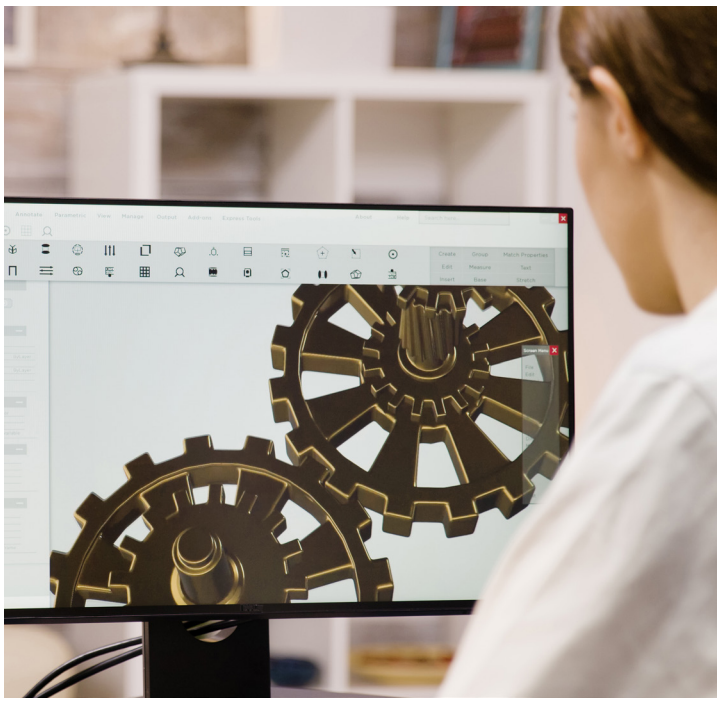

Jernkontorets bergshistoriska utskott

Arkivera för framtiden

Den svenska järn- och stålindustrins arkiv är en rik skatt. De äldre arkiven är ofta välbevarade och speglar företagens historia från gammal tid fram till modern tid.

Arkiv skapas dock ständigt och företagens verksamhet avsätter dagligen nya arkivhandlingar, numera ofta i digital form. Tyvärr är de senare decenniernas arkivmaterial inte omhändertaget i samma utsträckning som de äldre arkiven. Inte minst lämnar bevarandet av digitala handlingar ofta mycket att önska i brist på långtidssäkrade e-arkiv.

Det finns en risk för att denna del av historien skall gå ohjälpligt förlorad. Det vore till skada för såväl stålindustrin som samhället i stort. Arkiv från den enskilda sektorn är lika mycket en del av det gemensamma kulturarvet som det allmännas arkiv och är ett viktigt inslag i Sveriges mer än fyrahundraåriga arkivtradition.

Också 2000-talets stålindustrihistoria måste kunna skrivas i framtiden!

Arkiven är relevanta också för företagens dagliga verksamhet. De kan vara av stort värde exempelvis i kommunikations- och marknadsföringsfrågor. Många företag har framgångsrikt marknadsfört sig med hjälp av strategiskt historiebruk – använt sin historia för att belysa pålitlighet, stabilitet, utveckling och milstolpar. Arkiven är källan till dessa uppgifter.

Varför ska vi bevara företagets arkiv?

- Företagsarkiv kan vara till hjälp i juridiska och ekonomiska frågor.
- Företagsarkiv skapar identitet inom företaget och på verksamhetsorten.
- Företagsarkiv är grunden för strategiskt historiebruk (marknadsföring med hjälp av historien); arkivet kan användas för att visa på kontinuitet och pålitlighet.
- Företagsarkiv är en förutsättning för såväl akademisk som exempelvis lokalhistorisk forskning inom många ämnesområden.
- Företagsarkiv är en del av samhällets kollektiva minne.

Seminarier och nätverk

Jernkontoret har tidigare under lång tid pekat på vikten av att bevara arkiven. Jernkontorets bergshistoriska utskott anordnade under 25 års tid 20 arkivkonferenser riktade till stålbranschen. Frågan har inte blivit mindre aktuell och därför fortsätter nu detta arbete.

Inom utskottet arbetar en arkivgrupp för att sätta fokus på stålindustrins arkiv, bidra till att de bevaras för framtiden och verka för att de används såväl för forskning som för andra ändamål. Anders Nordebring är arkivgruppens ordförande och Catarina Karlsson är forskningskoordinator på Jernkontoret.

Seminarier och andra aktiviteter kommer att arrangeras av Jernkontorets bergshistoriska utskott. Syftet med arbetet är också att skapa ett nätverk för arkivansvariga och arkivintresserade personer inom branschen.

”Vi på Jernkontoret ser givetvis gärna att informationen om arkivgruppens seminarier når så många som möjligt!”
Catarina Karlsson, forskningskoordinator.

Vill du veta mer?

Grundläggande information i arkivfrågor kan du få hos Jernkontorets bergshistoriska utskott, som också kan förmedla kontakt mellan företag och arkivinstitutioner.

Om du är arkivansvarig hos ditt företag eller intresserad av stålindustrins arkivfrågor kan du höra av dig direkt till Catarina Karlsson, så får du del av kommande utskick och inbjudningar.

Kontaktperson för Bergshistoriska utskottets arkivgrupp:
Catarina Karlsson, forskningskoordinator
catarina.karlsson@jernkontoret.se
telefon: 070 567 74 58

Kontaktperson för Jernkontorets bibliotek och arkiv:
Yngve Axelsson, bibliotekarie
yngve.axelsson@jernkontoret.se
telefon: 08 679 17 51

Arkiv och arkivföreningar

Många arkiv från järn- och stålindustrin förvaras av olika arkivinstitutioner, näringslivsarkiv och andra. Ofta kan näringslivsarkiven både erbjuda förvaring av arkiv och bistå med upprättande av arkivbildningsplaner – som bland annat styr vad som ska bevaras och vad som ska gallras – anpassade till de enskilda företagen.

Nedan följer en lista över ett urval av arkiv och arkivföreningar.

Nationella arkiv med näringslivssamlingar

- Riksarkivet, riksarkivet.se
- Centrum för näringslivshistoria (Stockholms län och riket), naringslivshistoria.se

Regionala arkiv med näringslivssamlingar

- Arkiv Gävleborg, arkivgavleborg.se
- Arkiv Sörmland, arkivsormland.se
- Arkiv Västmanland, arkivvastmanland.se
- Arkivcentrum Dalarna, arkivcentrumdalarna.se
- Arkivcentrum Örebro län, arkivcentrum.se
- Blekingearkivet, blekingearkivet.se
- Företagens historia (Uppsala län), foretagenshistoria.se
- Företagsarkivet i Westerbotten, foretagsarkivet.se
- Hallands näringslivsarkiv, hallandsnaringslivsarkiv.se
- Kronobergsarkivet, kulturparkensmaland.se/kunskapsbank/samlingar-och-arkiv/kronobergsarkivet
- Landsarkivet i Göteborg, riksarkivet.se/goteborg
- Landsarkivet i Härnösand, riksarkivet.se/harnosand
- Landsarkivet i Lund, riksarkivet.se/lund
- Landsarkivet i Uppsala, riksarkivet.se/uppsala
- Landsarkivet i Vadstena, riksarkivet.se/vadstena
- Landsarkivet i Visby, riksarkivet.se/visby
- Landsarkivet i Östersund, riksarkivet.se/ostersund
- Näringslivsarkiv i Norrland, nin.nu
- Skånes näringslivsarkiv, sn-arkiv.se
- Värmlandsarkiv, regionvarmland.se/varmlandsarkiv
- Östergötlands arkivförbund, ostergotlandsarkivforbund.se

Övergripande arkivföreningar

- Näringslivets arkivråd, nla.nu
- Svenska arkivförbundet, arkivforbundet.se

Jernkontoret

Bergshistoriska utskottets arkivgrupp, juni 2020